

Nehézségek a hat százalékos adó körül.

Súlyos teher a munkaadókra és alkalmazottakra. — Rendelet, amelyet négy hónap múlva hajtanak végre.)

A jövő hónap elsején szomorú meglepetésben lesz részük a fixfizetéses embereknek. Havi fizetésükből le fogják vonni a hat százalékos adót még pedig április 1-ig visszamenőleg, ami igen sok háztartás egyensúlyát fel fogja borítani. A hat százalékos adóról szóló rendeletet a hivatalos lap áprilisban közölte és csak most hajtják végre; így azután természetes, hogy hatalmas összegeket vonnak le adó címén abból a fixfizetésből, amely a szűkös megélhetésre is alig elegendő. Nem tudjuk, kinek a hibája a késedelem, csak konstatáljuk, hogy az augusztus elseje gyásznapi lesz igen sok aradi embernek. Az adólevonás terminusa igen közel van, de a munkaadók még mindig nem tudják, hogyan és miként kell eljárni. Éppen ezért az *Aradi Közlöny* munkatársa ma felkereste dr. Somló Ármint ügyvédet, aki adóügyekben szakember. Dr. Somló a hat százalékos adóról a következőket mondotta:

— A pénzügyminisztérium elnöke (kolozsvári) vezérigazgatóságának 2675—921. számú rendelete értelmében, amely a Monitorul Oficial folyó évi április 4-én megjelent 1516 számú törvényrendeletén alapul, a IV. osztályú kereseti adó folyó év április 1-től megszűnik, ennek helyébe minden fixfizetéses alkalmazott *hat százalék adót fizet* és pedig a következő módon: 15000-nél kevesebb lakossal bíró városban 500 lei, 15—50000-ig 600 lei és 50 ezernél több lakossal bíró városban 750 lei havi fizetés mint létminimum nem esik adó alá. A közelebbi három fokozat szerinti összegeknél több fizetése van, tehát Aradon azoknak, akiknek 700 leinél több a fizetésük, április 1-től kezdődően 6 százalék adót tartoznak fizetni oly módon, hogy havi fizetésükből 650 lei vonandó, a másik két fokozatnál 500—400 lei vonandó le. A fennmaradt összeg hat százaléka képezi a havi adót. A fizetésekből csak a nyugdíjra fizetett összeg vonható még le, mely azonban tíz százaléknál több nem lehet. Háborús segély, lakbér és minden egyéb járandóság a fizetéshez hozzászámítandó. Így tehát ha valakinek Aradon 1000 leit tesz ki járandóságaival együtt az egy havi jövedelme, ebből 650 lei levonásával a fennmaradó 350 lei hat százaléka, vagyis 21 lei az egy havi adó. Ugyanígy számítható ki azon ipari munkások havonkénti adókötelezettsége, akik hetenként, vagy két hetenként kapják fizetésüket. Azon munkásoknál azonban, akik napszámban dolgoznak, csak husz nap után járó bérösszeg vétetik az adózás számításának alapjául. Például: ha valakinek 40 lei napszáma van, ennek huszszorosa 800

lei, amelyből 650 lei levonásával a fennmaradó 150 lei alapján az illető havi adója 9 lei. Továbbá például ha valakinek 35 lei napibéren van, ennek huszszorosa 700 lei s így miután a létminimumot nem éri el, adót nem fizet. Ezen adókért a munkaadók felelősek. Amennyiben azokat pontosan meg nem fizetik, azok kétszeres összege fog rajtuk behajtatni. Kötelesek ezért az adó összegét az alkalmazottak fizetéséből levonni és azt az állami adóhivatalba befizetni. Köteles minden munkaadó egy „Registru de personal” című könyvet vásárolni és azt használatbavétel előtt a pénzügyigazgatóságnál lepecsételteni és azután ezen könyvecskebe minden alkalmazottját és arra vonatkozólag az említett nyomtatvány rovatai szerint kívánt adatokat pontosan bevezetni, mert különben minden téves bevezetés 100 lei bírsággal büntetett. Ezenkívül köteles minden hónapról két példányban kiállítani az ezen célra szolgáló nyomtatványon a fizetendő adókat. Minthogy pedig folyó évi augusztus 5-ig négy hónap adója fizetendő be, tehát most összesen két-két példányban tüntetendő ki az április, május, június és július hónapokra eső adó. A befizető egy-egy példányt nyugttául

Izgalmas jelenetek a Tisza-perben.

(Sztupka hadbíró kifakadása Polónyi ellen.)

BUDAPEST. A Tisza per főtárgyalásának tegnapi napján *Sztupka* alezredes hadbíró a védők kérdései közben kijelentette, hogy a háttérben lennie kell valakinek, aki most visszacsinálja a beismerő vallomásokat. A kaszinóban kijelentette előtte egy huszárőrnagy, hogy a tárgyalást Bécsből dirigálják. Dr. *Polónyi* Dezső védő megismételte a huszárőrnagynak ezt a nyilatkozatát. *Sztupka* erre azt válaszolta, hogy ő a fenti kijelentését egyes tanúk vallomására értette és nem a bíróságra. Dr. *Polónyi* Dezső azt kérdezte *Sztupkától*, hogy *Hüttner* harmadfél hónap alatt hogyan költhetett el 6600 koronát élelmézésére?

Sztupka: Nekem erről nem volt tudomásom, arról sem, hogy *Heltai* a fogházból levelet írt hogy szerezzenek tanút, mert akkor szabadlábra helyezik. Én *Heltai* szavahihetőségében tévedtem.

Fényes László: Alapos kis tévedés.

Elnök: Ezért rendreutasítom.

Dr. *Polónyi* Dezső: Kitől hallotta ön, hogy *Friedrich* és én el akartuk önt tenni láb alól?

Sztupka: *Heltaitól* és az egyetemi karhatalom egyik tagjától.

Dr. *Polónyi* Dezső: Volt-e már ön büntetve?

Elnök: Megtiltom, hogy erre a kérdésre válaszoljon.

ellátva vissza fog kapni. Végül a befizetés alkalmával a következő szövegű deklarációk állítandók ki:

Domnule Administrator!

Am onoare a depune suma de Lei . . . . . impozit de 6% dupa salarile functionarilor pe uni Aprilie, Maiu, Junie si Julie, cu rugaminte a-mi se elibera cuvenita recepisa. Arad in . . . . . Cu stima: D-sale D-lui Administrator Financiar al Judetului Arad.

— Ez az adó mig egy részről súlyos teherként fog nehezédni az alkalmazottakra, sok tekintetben méltánytalanul sújtja a munkaadókat, mert a Monitorul Oficialban, amely kevés ember kezébe kerül, már április 4-én megjelent *Rendelelet* dacára felhívás, vagy egyéb intézkedés az adókra vonatkozólag Aradon csak rövid idő előtt történt. A munkaadók pedig ama alkalmazottaik járandósága után esedékes adókért is felelősek, akik időközben már eltávoztak tőlük és így nincs többé módjukban, hogy ezen adókat az illetőktől levonják. Nincs továbbá intézkedés arra nézve, hogy ez adók után a községi adókat a város hogyan írja elő és szedje be. Valamint arra sem, hogy akik a IV. osztályú kereseti adójukat ez év első felére már teljesen kifizették, ezen kifizetett összeget mily módon fogják további adójukból leszámolni.

hogy a gyilkosság idején a nemzeti tanács városi helyiségében találkozott *Kéri Pállal*, akivel együtt volt *Magyar Lajos* és *Gábor Andor*. *Pogány József*re azonban nem emlékszik. Mára volt beidézve dr. *Lengyel Zoltán*, aki azonban nem jöhetett el és így a tanú kihallgatása ma elmaradt. Ezután *Paksy* detektív vallomása következett. Elmondta, hogy *Hüttner* közölte vele, hogy résztvett a Tisza-gyilkosságban. Szerinte *Friedrich* volt az egyik felbujtó, aki azt mondta, hogy a harctéren annyi embert öltek meg, most pedig egy ember megölésétől visszariadnak.

Lengyelország új szövetségei.

(Corianty nem fogadják Angliában.)

VARSÓ. Lengyelország, Lettország és Finnország külügyminiszterei tanácskozásra ülnek össze Helsinkiben. A tanácskozáson újabb szövetségről fognak tárgyalni.

ROMA. Az olasz kormány csatlakozik Briand francia miniszterelnök kívánásához, hogy Felsősziléziába vizsgálóbizottságot küldjenek. Az olasz kormány már kijelölte a kiküldendő szakértőket.

BOROSZLÓ. A felsősziléziai pápai komisszárius a szöszékről hivatalosan kijelentette, hogy a Felsősziléziában történt eseményekért a németeket semmiféle felelősség nem terheli, mert a válságot a lengyel felelősök idézték elő. E kijelentés miatt diplomáciai konfliktus támadt Lengyelország és a szentszék között. A varsói kormány hivatalosan tiltakozni fog Rómában a komisszárius állásfoglalása miatt.

BERLIN. Lloyd-George angol miniszterelnök *Corianty* lengyel felkölözésére, hogy személyesen ismerteltesse a felsősziléziai helyzetet, azt a választ adta, hogy az angol népről és miniszterelnökeiről nem lehet felténni, hogy vendégül lásson olyan embert, aki Felsősziléziában angol tisztekkel szemben durván viselkedik.

Amerika segíti Oroszországot.

NEWYORK. *Hoover* táviratot intézett *Gorkij* Maximhoz és közölte vele, hogy Amerikában megindult az oroszországi segítőakció megszervezése. Amerika több millió dollárt és gyógyszerrel küld Szovjet oroszországnak, de csak abban az esetben, ha az Oroszországban tartózkodó amerikai állampolgárokat azonnal szabadlábra helyezik.

KOPENHÁGA. A Politiken értesülése szerint *Kamenev* a népbiztosok tanácsában kijelentette, hogy Oroszország a harmadélmillió éhező ellátására képtelen. Törekednie kell a kormánynak, hogy a vörös hadsereget és a gyári munkásokat lássa el élelemmel. Ha ez sikerül, akkor az éhezők lázadását könnyen lehet fegyveresen elnyomni. A moszkvai munkások *Kanev* kijelentéséért abbahagyták a munkát. A menseviki-párt válaszul a kijelentésre felhívta a munkásságot, hogy fegyveresen alkossa meg az új kormányt. Erre a felhívásra a szovjet kormány kihirdette az ostromállapotot.

BUDAPEST. A Tisza per mai főtárgyalásán *Balkányi* Kálmán, az OMKE igazgatója azt vallotta.

H I R E K.

A magyarországi határkiigazítások. (Magyarország és az utódállamok tanácskozása.)

Budapest. A határkiigazító tárgyalások megkezdődnek. Ma Tanczos Gábor altábornagy Brünbe utazott, ahol az antant-bizottsággal és Csehszlovákia megbízottjaival találkozik. Néhány nap múlva megkezdődnek a tárgyalások a három államba is. A nyugatmagyarországi kérdésben Keresztes Artur, Romániával Dormándy Géza ezredes, a Jugoszláv határkérdésben pedig Wachtel Károly ezredes képviseli Magyarországot.

— **Averescu külföldön.** Averescu tábornok, miniszterelnök tegnap Kurticson (Kürtösen) keresztül külföldre utazott.

— **Fiume függetlensége elintéztet dolog.** Róma. Bonimi olasz miniszterelnök a kamarában kijelentette, hogy Fiume függetlenségének és szabadságának kérdését már elintézték. Most még csak a gazdasági kérdések rendezése van hátra.

— **Eljegyzés.** Curea Gyula rendőrfogalmazó eljegyezte Szida Piroskát, Szida Lázár aradi szőlőbirtokos leányát.

— **Amerika nem ad segínyt Ausztriának.** Páris. Az Ausztriának adandó kölcsön sikerét veszélyeztető Amerika vonakodása. A washingtoni külügyi hivatal ugyanis kijelentette, hogy a kongresszus határozata nélkül semmit sem tehet Ausztria érdekében. A népszövetségnek az osztrák ügyekkel foglalkozó francia képviselője Amerikába utazik, hogy a külügyi hivatallal Ausztria érdekében tárgyaljon.

— **Délamerikai államok egyesülése.** Washington, Panama, Santselador, Costarica, Nigaragua délamerikai államok arról tárgyalnak, hogy egységes államra egyesüljenek. Az egyesülés után minden állam megtartja külön állami kormányzatát.

— **A szerb régens eljegyzése.** Belgrád. A szerb külügyminiszter közli, hogy Sándor szerb régens-herceg eljegyezte Vendome Zsófia hercegnőt. A Vendome hercegi család 691 francia arisztokrata-nemzetség.

— **Halálozás.** Régi, közbecsülésben állt aradi polgár, Kutta Gyula hunyt el ma 73 éves korában. Kutta Gyulának évekként ezelőtt a vidék legnagyobb cipőüzlete volt, majd hosszú, munkában eltöltött idő után nyugalomba vonult. Az elhunytban dr. Kutta Alfréd ügyvéd atyját, dr. Schreiber Vilmos orvos apósát gyászolja. A temetés holnap, szerdán délután fél 6 órakor lesz a Str. 29. Demervrie (Hasszinger-utca) 3. számú házból.

— **Figyelmeztetés!** Minden nyomda vagy sokszorosító intézet köteles a falragaszokat és a nyilvánosságának szánt meghívókat, bejelentéseket sokszorosítás előtt cenzurálás végett bemutatni. A másutt nyomatott vagy sokszorosított falragaszok és a nyilvánosságának szánt meghívók, bejelentések pedig mielőtt ezek szétszórtatnának vagy kifüggeszteni nének, szintén bemutatandók a cenzuravivatalnak. Ezen előleges bemutatásért felelős nemcsak az érdekelt társulat, egyesület vagy személy, de azon nyilvános hlyiség tulajdonosa is, kinek helyiségében az ilyen másutt nyomatott plakátot vagy bejelentéssel közhírré tett előadás megtartani szándékoztatik. Arad la 26. Júl. 1921. Cenzura presei Arad: Dr. Marcovici

Öngyilkos jósággizgatósági tanácsos

(Válopert miatt a halálban. — Holttest a Marosban.)

Nemrég érkezett Aradra itt-lakó rokonai látogatására Messer Béla turgulmuresulu-i (marosvásárhelyi) nyugalmazott jósággizgatósági tanácsos. A főhivatalknok válófélben volt feleségétől. Rokonai észrevették, hogy az utóbbi időben feltűnően buskomor. Közben idézést is kapott a turgulmuresulu-i (marosvásárhelyi) törvényesektől válóperének tárgyalására. A tárgyalásra azonban nem tudni, miért, nem utazott el és így a bíróság távollétében mondotta ki a válást. Messer Béla feleségétől csütörtökön hozszu bucsulevelet kapott, amelyben az asszony tudomására adta a tárgyalási eredményét, közölte egyben vele, hogy a válás jogerős és hogy a történet miatt ne őt, hanem kizárólag önmagát okolja, mint aki viselkedésével egyedüli oka volt annak, hogy az asszony beadta a válópert. A szerencsétlen ember, aki ismerőseinek véleménye szerint mindig rajongó szeretettel csüngött feleségén, az asszony bucsusorait és a végleges válás gondolatát annyira lelkére vette, hogy elhatározta, hogy megvált az élettől. Messer pénteken este távozott

— Szünetel a vizsgálattatás.

Értesítjük a közönséget, hogy az alant felsorolt helyeken és időben a vizsgálattatás csömosás miatt szünetelni fog. F. hó 27-én este 9-től reggel 5-ig: Str. Alexandrescu (Beresényi), Str. A. Gavra (Csernovits Péter), Thökoly Imre-utca. Határ-utca, Szekeres-utca. Óvár-tér. Háromveréb-utca, Hal-tér, Str. Trib. Axente (Damjanich), Chorin Aron utca. F. hó 29-én este 9-től reggel 5-ig: Piata Catedralai (Thökoly-tér), Str. Godzsu (Szent István), Str. Semináriului (Sima utca), Str. Cogalniceanu (Mikes Kelemen), Pt. Imp. Traian (Attila tér), Str. Filipescu (Flórián), Str. Rusu Sirianu (Aulich Lajos), Str. Velicui (Lipót), Knezieh Karoly utca, Kálvín János-utca.

— **Atulásokat Magyarországra és Ausztriába stb. a legelőnyösebben eszközöl Lloyd Bank Arad, Minorita templommal szemben.**

— **Az első beiktatás a vitői székbe.** Miskolc. Tegnap fényes ünnepség között történt meg az első beiktatás a vitői székbe. Az ünnepségen a főispán, a polgármester, Nagy Pál tábornok és még mások beszéltek. Ezután nemes és vitélő Székeiy Frigyes birtokba vette a földet, a vitéli telket, amelyen áldomás volt s amelyen átadták neki a vitéli nagy címert.

— **A Maros halottja.** Tegnap este 7 óra tájban a cementgyár és a zsillip között a regatta-egylet tagjai észrevették, hogy valaki küzd a Maros hullámaival. Amikor a regatisták segítségére siettek, már elmerült a vízben. Hiába keresték a folyó medrében, nem találták meg a vízbeültat, akinek holttestét bizonyára elsodorta az ár. Hogy ki volt a vízbeült ember, mindeztideig nem sikerült megállapítani. A rendőrséghez nem érkezett jelentés a dologról.

— **Milyen csomagokat fogad el a vasút?** A CFR. vezérigazgatósága az utóbbi időben számos esetben tapasztalta, hogy az utasok a podgyászkiáltásnál rosszhiszeműleg azt mondják, hogy nagyértékű podgyászuk elveszett. A bucarestli központ ezért rendeletet küldött az

el rokonainak lakásáról, ahová azóta nem tért vissza. A rokonok előtt eleinte fel sem tűnt a dolog. Azt hitték, hogy Messer Béla bejelentés nélkül valahová a vidékre utazott. Vasárnap azonban már gyanus volt távollmaradása. Észrevették ugyanis, hogy Messer magával vitt egy utazókosarának átkötéséhez használt erős zsineget. Joggal arra következtettek hozzátartozói, hogy Messer öngyilkosságot követett el. Az eltűnésről azonnal jelentést tettek a rendőrségen, közölve azt is, hogy valószínűleg öngyilkosság esete forog enn. Ma reggelig azonban a rendőrséghez más jelentés nem érkezett az eltűnt emberről. Ma délelőtt azután a Marosból egy holttestet fogtak ki. A holttest feje erősen meg volt sérülve, derekára pedig nagy kő volt kötve. A rendőrség felhívatta Messer rokonait, akik megállapították, hogy a holttest azonos Messer Bélával. Miután bebizonyosodott, hogy a szerencsétlen ember saját akaratából vált meg az élettől és büntény nem forog fenn, a rendőrség a vizsgálatot befejezte.

aradi üzletvezetőségnek, amely szerint a jövőben a vasut szállításra csak olyan csomagokat fogadhat el, amelyre a feladó neve erősen és tartósan oda van erősítve.

— **A sziniársulat parkünnepélyére,** mely vasárnap délután lesz, lázasan folynak az előkészületek. Az ünnepség bevezetése már a délelőtti órákban történik a Marosban rendezendő uszóversenyyel és a strandon felállítandó szabad szinpaddal. Délután a parkban a közönség mindent fog találni. A rendezőség a legkiválóbb attrakciókról gondoskodott és mindent elkövet, hogy a közönség kellemesen tölthesse el idejét. Ugy a hirdetett előadások, mint a parkünnepélyre szóló jegyek a téli színház pénztáránál előre megválthatók.

A legnagyobb szegyen

(Az oroszországi magyar hadifoglyok ügye.)

BUDAPEST. Huszár Károly volt magyar miniszterelnöknél a hadifoglyok hozzátartozóinak száz tagu küldöttsége tisztegett és megköszönte Huszárnak a hadifoglyok érdekében megindított világakciót. Huszár Károly a következőket felelte:

— **A század legnagyobb szegyene,** hogy visszatartsanak 60 ezernél több embert azért, mert Oroszországban néhány tőlünk elszakadt hazaáruló kenyérkeresetből kezeli a magyar hadifoglyok ügyét. Minden reménységünk azonban megvan, hogy a magyar hadifoglyok szabadulása közeleg, mert a szovjet kormány elfogadja ajánlatunkat. Minden jel arra mutat, hogy a nagy terror uralom végéhez közeledik. Vagy kiadják hadifoglyainkat, vagy ha nem adják ki, akkor is elkövetkezik szabadulásuk. Financziális nehézség nincs, mert bármibe is kerüljön, a ma-

gyar állam fedezni fogja a kiadásokat.

Alapítvány hadiárva-leányoknak. (Jelentkezzenek a férjhez ment leányok.)

Az ez évi kettős hercegi nász arra indította Mária királynőt, hogy pályázatot tüsszon ki a hadiárvaleányok férjhezmenetelére abban az esetben, ha férjhezmenésük által eleget tesznek a Monitorul Oficial február 27. számában közzölt pályázati feltételeknek. Al 300.000 leies alapítványt 3000 leies összegenként száz leány fogja élvezni. Az alapítvány bucarestii bizottsági titkára ma táviratilag megkérdezte Aradmegye prefekturáját, hogy a megyében van-e olyan hadiárvaleány, aki a közelmúltban kötött házasság által megfelelt az alapítvány feltételeinek? A prefektura megtette az intézkedéseket, hogy az ilyen hadiárva:knak mielőbb jelentkezzenek összeírás végett.

Bulgária nem lesz tüzfészek (Az antant hatalmak figyelmeztése.)

SOFIA. Franciaország, Anglia és Olaszország követel kormányuk megbízásából felhívták a bolgár kormány figyelmét azokra a jelenségekre, amelyek szerint Tráciában bizonyos zavarokat óhajtának szítani, amelyeknek következményei Bulgáriára nézve kellemetlenek lehetnek. A követek emlékiratot nyújtottak át Stambulinszky bolgár miniszterelnöknek, aki azt válaszolta, hogy a békét veszélyeztető zavarok elleni rendszabályokról már gondoskodott nemcsak a tráciái határon, hanem a szomszédos államok határain is. Bulgária nem tér le a nagyhatalmak szándékainak utjáról és sohasem lesz zavarok tüzfészke.

Amnesztia októberben.

Sokat foglalkoztak a lapok az amnesztia kérdésével, aminek megvalósítását már oly régen ígérte a kormány. Egy a Regatban járt és az ottani körökben beavatott politikus az amnesztia kihirdetéséről a következőket mondotta:

— Tény az, hogy Bucurestiben egész biztosra veszik, hogy a királyi pár alba-juliai (gyulafehérvári) koronázása alkalmával széleskörű amnesztiát hirdetnek ki. Ugy értesültem, hogy pontosan ki van dolgozva a törvénytervezet az amnesztiára vonatkozólag és miután a koronázás napját pontosan meghatározzák, a kidolgozott törvénytervezetet a kamara, illetőleg a szenátus elé terjesztik megszavazás végett. Erdélyben még nem ismerem eléggé a viszonyokat, azonban a Regatban igen sok embert érdekel az amnesztia és az összes bűnösök ettől várják szabadulásukat.

Közigazgatás.**A valutapiac.**

Július 26. Bécsi nyitás: Márka 1230, leu 1240, lira 4100, francia frank 7400, svájci frank 15950, dollár 980, szokol 1230, angol font 3425, dinár 2200, magyar korona 272, lengyel marka 45. **Kifizetések.** Zágráb 552, Berlin 1220, Prága 2200, Budapest 273, Milano 4150, Svájc 15950, Varsó 40, Amsterdam 30500, Newyork 980, London 5450, Bucuresti 1252, Páris 7450. **Ertékpapírok:** Osztrák Hitel 1698, Magyar Hitel 4270, Rimamurányi 5770, Magyar Államvasut 5910, Déli Vasut 2850, Salgótarjáni 9850. Az irányzat szilárd volt.

Budapesti nyitás: Napoleon d'Or 1100—1105, dollár 351—347, marka 439—437, osztrák korona 875, leu 448—449, szokol 441—437 és fél, lengyel marka 17.

Július 26. Zürichi nyitás: Berlin 772,5, New-York 609, Milano 2650, Prága 775, Budapest 175, Zágráb 360, Bucuresti 800, Varsó 31, Bécs 75, osztrák lebeljegyzett korona 79.

Budapesti zárlat: Napoleon d'Or 1105, dollár 360, francia frank 2875, marka 447,5, lira 1540, osztrák korona 885, rubel 41, leu 460, szokol 447, dinár 805, lengyel marka 17,25.

Zürichi zárlat: Berlin 775, Holland 190 és fél, Newyork 610, London 2180, Páris 4765, Milano 2540, Prága 705, Budapest 167, és fél, Zágráb 360, Bucuresti 800, Varsó 31, Wien 70, Osztrák bélyegzett 70.

Bécsi zárlat: Márka 1250, leu 1265, lira 4100, francia frank 2350, svájci frank 15750, dollár 852, szokol 1220, angol font 3425, dinár 2140, magyar korona 268, lengyel marka 44.

Kifizetések. Zágráb 547 és fél, Berlin 1220, Prága 1215, Budapest 279, Milano 4150, Svájc 15800, Varsó 47, Amsterdam 303, Newyork 963, London 3437, Páris 7400, Bucuresti 1275, Osztrák hitel 1669, Magyar hitel 4255, Rima 5450, Államvasut 5580, Déli vasut 2720, Salgó 9400.

Uj tőzsdetörvény. Bucuresti. A pénzügyminiszteriumban egy bizottság a romániai tőzsdéügyek újjászervezésére vonatkozó javaslatokon dolgozik. A bizottság felhívta az ország összes áru- és értéktőzsdéit, hogy esetleges indítványokkal és kívánásaikkal haladéktalanul forduljanak a bizottsághoz, hogy a tőzsdéügy újjászervezése egységes legyen és minden országrész gazdasági viszonyait figyelembe lehessen venni.

Lehangoltság Bécsben a hausse miatt. A valuta- és devizapiac óriási áremelkedése összefüggésben van az osztrák külföldi hitelkezelés eredménytelenségével. A viharos hausse-mozgalom nagyon lehángoló hatással van az osztrák kormányra, amely a legközelebbi napokban döntő lépésre készült az antantnál a hitelkezelés siettetése érdekében.

Titulescu előleget akar az új adókra. Bucuresti. Titulescu pénzügyminiszter tárgyalásokat folytatott a Banca Nationalával 300 millió lei kölcsön felvétele tárgyában. A 300 milliót Titulescu

az új adótörvénye alapján befolyó összegből akarta visszafizetni. A tárgyalások meghiúsultak, de a pénzügyminiszter hamarosan új alapon tárgyalásokat kezd.

Persian miniszter akart lenni.

(A budapesti hazaárulási ügy.)

BUDAPEST. Persian Adám és társai hazaárulási ügyében a hatóságok se rényen folytatták a nyomozást. Az eddigi adatok szerint Persian a kisantanttal egyértelműen egy oly magyar politikai platformot dolgozott ki, amely az emigráltakon kívül a liberális blockra támaszkodott volna. A platform sarkalatos pontja az volt, hogy a puccs-kormány a legközelebbi politikai, diplomáciai és gazdasági harmóniában működött volna a kisantanttal, felosztott volna minden társadalmi tömörülést, amely csak a legárvolabból is a magyar nemzeti szolidaritást szolgálja, elnémította volna a nacionalista sajtót. Megváltoztatta volna az egész alkotmányos rendszert úgy, hogy olyan cenzusok kössék a nemzetgyűlési választási jogosultságot, amely hátrányos a magyar intelligenciára, földbirtokos osztályra és klérusra, ellenben jogelonyben részesíti a zsidóságot, általában az ugynevezett demokratikus, liberális elemeket. A puccskabinében három szociálista, három polgári miniszter lett volna. A többi tételt a kisgazdáknak tartották volna fenn. A terv szerint Persian Adám a közoktatásügyi tételt tartotta volna meg magának.

Az elvált asszony

(Válópár után — házasság.)

Nem hiába mondják, hogy a szerelkem utjai kiismerhetetlenek. E kis történet megvitátása minden bizonytalanságot kiváltó munkát ad a pletykákkal foglalkozóknak. Egy bájos fiatal asszonyt, aki feszes strandruhájában, hófehér bőrével közzelítést szolgált, keleten a strandon, alig néhány héttel ezelőtt választotta el jogérvényesen férjétől, egy negyven év körüli kopaszodó bácsitól az aradi törvényszék polgári tanácsa. A negyven éves férj minden anyagi jóval elhanyagolt feleségét, de az élni vágyó barna asszonyka nem elégedett meg ezzel hanem egy szép májusi délután megszökött bukovinájával, egy fiatal diákkal Timisoara-ra (Temesvárra). Két napig éltek együtt a legboldogabb melegezésben, de pénzüket fogytával a szerelmes diák visszahagyta Aradra anélkül, hogy az asszonynak ezt bejelentette volna. Csakhamar az asszony is visszaérkezett Aradra, de hallani sem akart többé férjéről, aki végül is, mert nem tehetett egyebet, beadta a válókeresetet. Az asszony nem tagadta a hűtlenséget és a bíróság rövid másfélhónapi működés után elválasztotta az egymáshoz nem illő házastársakat.

A férj azonban még most sem nyugodott bele a dologba. Legutóbb vidám társaság mulatott együtt az elvált asszony lakásán és a férj az ablak előtt sétálva hallgatta a kiszűrődő zenét. Egyszerre megietent a mulatók között és a csodálkozó társaság hallatára kijelentette, hogy nem tud volt felesége nélkül élni és kérte az asszonyt, hogy költözzönek ismét össze. Az asszony nem idegenkedett a dologtól, csak azt hozta fel ellenkezésül, hogy jelenlegi barátja nem egyezik bele a szakításba. A férj pénz

szedett elő s ezzel a mozdulattal sikerült meglágyítania az udvarló szívét, aki 5 ezer lei ellenében kötelezvényt írt alá, hogy repatriáltassa magát. A boldog férfi hálásan kezet csókolt feleségének és másnap rohant a törvényszékre, hogy visszaszívja a válást. De csakhamar megnyúlt az ábrázata, mikor tudomására hozták, hogy a válás ellen már nincs felülvizsgálás. A férj nem esett kétségbe, hanem elment az anyakönyvvezetőhöz. Bejelentette, hogy újból házasságra lép volt feleségével. A kihirdetés a napokban megtörtént és a határidő lejártja után az udvarló eltávozik Magyarországra, a férj pedig fiatal nejevel együtt ismételen megjelenik az anyakönyvvezető előtt, hogy most már másodszor bejegyeztessék magukat Amor földi naplójába.

Az aradmegyei kényszerbérletek.**Az agrárbizottság felülvizsgálása.**

Az aradmegyei agrárbizottság dr. Barbura Sever táblabíró elnöklété alatt tegnap folytatta az aradmegyei kényszerbérletek felülvizsgálását. A bizottság az alsósimándi Takácsy féle uradalomból a tavalyi 267 holddal szemben 560 hold szántót és 222 hold legelőt hasított ki kényszerbérlet céljaira. A bizottság a báró Urbán Iván féle kurticsi birtokból 324 holdat, a Purgly birtokból 700 hold szántót és 400 hold kaszálót hasított ki a tavalyi 700 holddal szemben. A Tagányi birtokból 600 holdat, Marocsányi Gyuláné birtokából 460 holdat, az Anáházy féle birtokból 200 holdat, Szilvássy Pál birtokából 49 holdat vett igénybe a bizottság kényszerbérletek céljaira.

Tolvaj a trafikban.

(Hat hónap — 1100 leiert.)

Sokak előtt emlékezetes még az a vakmerő zsebtolvajlás, amelyet május hónap egyik ragyogó napsütéses délelőttjén követtek el az aradi Husserl féle nagytrafikban. A trafikban Baumann József vidéki földesgazda nagyobb dohánybevásárlást eszközölt. Éppen fizetni akart, amidőn észrevétlenül melléje furakodott egy Balog Ferenc nevű cigány, aki Baumann tarisznyájából ügyesen, alig egy másodperc káprázatos gyorsasága alatt, egy zsonglort felülmúló rutinul 1100 leit eltüntetett, majd búcsú nélkül, fürgén odébbállt a trafikból. A következő pillanatban azonban Baumann József észrevette pénze eltűnését és a trafik egész vásárló közönsége — löbber valószerűleg fizetés nélkül is — a zsebtolvaj cigány üldözésére siettek. Ez azonban ekkor már hegyen völgyön, vagy legalább is a Str. Romanului (Zrínyi utca) Innenső részén tud járt. Az üldözők közül azonban volt valaki, egy Sz. G. nevű gyorslábu, ambíciózus fiatalember, aki azeelőtt díjbirkózásban és távgyaloglásban is több díjat nyert. Neki sikerült nyakoncsipnie

a lassanként erejét veszített cigányt, akit rövidesen a rendőrség kezére adott. Azóta hetek, hónapok multak el, az elkészült akták között lassu kötelességtudással az ügyészséghez kerültek át, majd a vádat is megszóvegezték a tolvaj cigány ellen, akinek ügyében Nyék hogyi Lóthár táblabíró elnöklété alatt ma ítélték az aradi törvényszék. A törvényszék tárgyalás eredménye: hat hónap. Ennyire ítélték el Balog Ferencet, az ügyeskezű zsebtolvaj cigányt.

A lágymányosi rejtély.

(Az áldozatnak vélt Popovics é.)

BUDAPEST. Egy Oradeamáról (Nagyváradról) Budapestre érkezett újságíró elmondotta a Magyar Hírlap munkatársának, hogy Fodor detektív, aki a lágymányosi gyilkosság ügyében nyomozott, az oradeamarei (nagyváradi) vasuti állomáson beszélt Popovicssal, aki akkor Clujra (Kolozsvárra) készült. Kizárt dollog tehát, hogy a lágymányosi gyilkosság áldozata Popovics lenne, mint ahogy azt a rendőrség az eddigi nyomozás alapján hitte.

BUDAPEST. A lágymányosi gyilkosság ügyében fordulat állott be. Popovics Iván, akit az áldozatban felismertek, levelet írt volt gazdaasszonyának Romániából. A levélben azt írja, hogy Kovács Sándor mészáros segéd ártatlan. A gazdaasszony felismerte volt lakója kézírását.

LEGUJABB.

A felszólítási kérdés.

PARIS. A Temps arról értesült, hogy a francia kormány utasította londoni nagykövétét, közzölje az angol kormánnyal Franciaország beleegyezését, hogy a legfelsőbb tanács augusztus 4-én ülést tartson a felszólítási kérdésben.

Gróf Teleki Pál Amerikában.

BUDAPEST. A Williamstowni Institute Political Science meghívására gróf Teleki Pál volt magyar miniszterelnök Amerikába utazott. A tudományos intézetben, amelynek élén Garfield, Amerika volt szénminisztere áll, gróf Teleki előadást tart Nyugatmagyarország történelméről és azokról a földrajzi tényezőkről, amelyek Magyarország történelmi fejlődését befolyásolták. Foglalkozni fog Magyarország gazdasági fejlődésével is. A tervbe vett előadásoknak kizárólag tudományos jellegük van.

Most már a törökök győznek.

BÉCS. Ideérkezett jelentések szerint a török hadsereg győzelmesen nyomul előre. A jelentések hírül hozzák, hogy a törökök szétverték a görög hadsereg déli szárnyát, elfoglalták Tunar fontos erősséget és nagy hadizsákmányt ejtettek.

A szerkesztésért: KAROLY JÓZSEF felel.

Ha harisnyára van szüksége, olcsón veheti Bársonyánál Pista Avri
Lancu (Szt
Budaörs-140)

Szombaton megnyílik a ténylegesen átalakított Központi kávéház kerthelyisége (bejárat) Salacz u)

NYILTÉR.

Az ezen rovat alatt közöltékért nem vállalunk felelősséget.

Kuttn Gyula és a saját mint gyermekei Zsuzsanna és Alfréd nevelésében kiterjedt rokonság nevében fájdalommal tudatja, hogy a legjobb férj, apa, nagypapa, testvér és rokon

Kuttn Gyula

f. hó 26-ik napján életének 78-ik, boldog házasságának 48-ik évében elhunyt. Drága halottunkat f. hó 27-ik napján d. u. 1/6 órákor kísérik a Str. 29. Decembrie (Hasszinger-u.) 3. sz. alatti gyászházba utolsó útjára.

Nyugodjék békében!

Arad, 1921. július havában.

Dr. Schreiber Vilmos, veje. Dr. Schreiber Endre, unokája. Kuttn Katica férj. Kabos Miksáné, Kutnyi Ferenc, Kuttn Liza, Kuttn Gábor, Kuttn Dossó testvérei. — Minden külön értesítés helyett. — Részvételjegyzések mellőzését kérjük. 2921

Apró hirdetések.

Levelezés.

URAK! Két fiatal árva urleány korrekciós uriemberök támogató barátságát keresi. „Mici” vagy „Kici” címen külön címzett leveleket Wallinger hirdetője továbbít. 11010

Házasság.

28 EVES ELVÁLT férfi házasság céljából megismerkedne hozzáillő leánnyal vagy özvegyvel. Leveleket „Boldogság” felírére a kiadóba kér. 2919

Alkalmazás.

FIATAI HÁZASPAR házmeisteri állást keres azonnali belépésre Cím a kiadóban. 2920

BANKTISZTVISELŐT keresünk, mérlegképes, lehetőleg német román nyelvtudással. Ajánlatokat Kelet hírlapíróházban. 10959

IRODAI, vagy bizalmi állást keres román, magyar és német nyelvet beszélő nyugalmazott jegyző, ki megbízásokat gyorsan elvégző. Cím Klein hírlapíróházban. 10496

Vétel és eladás.

SZÉP NAGY konsul-tűkőr eladó Str. Russu Sirianu (Aulich Lajos-u.) 15. 300

SÜRGŐSEN ELADÓ plüsch szalongarnitúra Dohány-utca 3. szám alatt. 2918

CITROM ácsomagolt nagyban eladásra raktáron. Viktor Barthócs Str. Alexandri 3. Telefon 208. 10942

SERÉKPAR jókarban levő eladó Klall Jánosnál Str. Elena (Ilona-utca) 5. 11010

VEHET, eladhat cserélhet modern és régi műtárgyakat, képeket, szobrokat, szőnyegeket, porcellánokat, antik butorokat a Szépművészeti Szalonban, Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca) 29. Ortu-tay-palota. Bekapcsolni telefon 322. szám. 11031

FÉRFI gyapjuszövet 40 Leifert kapható Strasser divatruházában Lutheránus templommal szemben. 2863

ROBE VARRODA salon és varrodai összes berendezés egységben vagy darabonként eladó. Értékessé Str. Metianu (Forray-utca). 6. sz. 10498

Ingatlan.

OLCSÓ bér- és magánházak elfoglalható lakásokkal sürgősen eladó. Haasz Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca) 2. 10704

GYÖNYÖRŰ belvárosi ház nagy kerttel két ötszobás lakással, melyből az egyik elfoglalható, sürgősen eladó. Haasz Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca) 2. 10704

Üzletek.

JÓFORGALMU péküzlet eladó: Calea Saguna (Varjassy Lajos-utca) 106. 11010

PÜSZERÜZLET falmeréssel, berendezéssel, áruval együtt főtér közelében sürgősen eladó. Haasz, Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca) 2. 10704

Külföld.

HEREFÖLD ideai természeti bérbeadó. Ugyanott egy kazal széna eladó. Cím a kiadóban. 2917

APRÓHIRDETÉSEKET az Aradi Közlöny részére felvessz Wallinger István hirdetésfelvételi irodája Str. 5. Brancovici (Lázár Vilmos-utca). „Kelet” hírlap-elárúzó és hirdetés felvétel iroda Str. Alexandri (Salacz-utca) 1. Klein L. hirdetői és hírlap irodája Strada Romanului (Zrinyi-utca) Haasz ügynöksége. Strada Eminescu (Deák Ferenc-utca) 2. és Masdri, Boulevardul Regele Ferdinand I. (Boros Béni-tér) 15. szám alatti papírüzlet.

Modern

belvárosi magánház augusztus 20-ra elfoglalható 4 szobás lakással sürgősen eladó.

Haasz Albert irodájában Str. Eminescu (Deák Ferenc-u.) 2. 10704

Calea Saguna (Varjassy Lajos-utca) 181. számú

adomentes magánház

elfoglalható lakással sürgősen eladó

Ugyanott átványpallók, átványlábak, téglá felvonó, emelődaru, építési szivattyú, oltott mész stb. szintén olcsón eladó. 10704

Figyelem!

Kassa-utca 37a. számú

magánházamat

folto hó 28-án délután 4 órákor

45.000 Lei kiküldési áron a

helyszínen eladom.

A házban elfoglalható 8 szobás lakás, iatálló, kocsiszin és kertjei van. 11009

10-15 mm. hordképességű

tizedes mérleget

keresünk megvételre.

Ajánlatok a „Kelet” hírlapíróházba

kéretnek. 10942

Uj és használt

üres hordók

legolcsóbb árban kaphatók.

Gárdos és Bornstein

Arad, Str. Eminescu (Deák F.-u.) 40.

CAILE FERATE UNITE ARAD SI CENAD.

CONVOACARE

la XL-a adunarea generala ordinara a soc. anonime Caila Ferata Unita Arad si Cenad care se va tine la Arad la 30 Octombrie 1921 la orele 10 a. m. in localitatea directiunei in casa proprie a societatei anonime.

OBIECTE.

1. Constatarea convocarii la regula a adunarii generale si a capacitatii de a decide designarea a conducatorului proceselor verbale si alegerea a doi actionari pentru verificarea proceselor verbale a adunarii.

2. Citirea raportului anual al directiunei si al comitetului de supraveghere si prezentarea contului si bilanțului pe anul 1919, decidera asupra propunerilor Directiunei si a comitetului de supraveghere asupra intrebuintarii profitului si asupra absoluturului ce se va da Directiunei si comitetului de supraveghere.

3. Modificarea statutelor noastre pentru punerea lor in acord cu starea actuala de fapt.

4. Implinirea locurilor din directiune.

5. Stabilirea onorarului comitetului de supraveghere.

6. Eventuale propuneri.

OBSERVARE: Fiecare actiune va drept la un vot. Actionarii isi poate exercita dreptul de alegator in persoana, singur sau prin plenipotențiar. Un actionar insa nu poate, accepta mai mult de una plenipotenti de accepta. Cu privire la forma plenipotenti este necesar, ca semnatura autorizatorului sa fie sau verificata, sau ca documentul de autorizare sa fie subsemnata si din partea a doi martori. Actiunile din preunna cu taloni de cuponi inca nescazuti vor fi depuse cu 14 zile inainte de adunarea generala la locurile notate mai jos unde se vor elibera despre aceste recipise potrivite si anume:

In Arad: la casa principala a societatei la Casa Agricola de Pastrare Arad-Cenadana Societate Anonima. In Budapesta: la Magyar Agrar es Jaradekbank. In Viena: la D-U Schoeller et Comp. In Berlina: la Nationalbank für Deutschland, la Bank für Handel und Industrie, si la Berliner Bank Institut Joseph Goldschmidt et Comp. In Frankfurt aM. la Drezdner Bank in Frankfurt am Main.

Arad, la luna lui Iulie,

2916

DIRECTIUNEA.

ARADI ES CSANADI EGYESULT VASUTAK.

MEGHIVAS

az Aradi és Csanádi Egyesült Vasutak Részvénytársaság XL-ik rendes közgyűlésére, mely Aradon a részvénytársaság saját házában levő igazgatósági helyiségben 1921. évi október hó 30-án délután 10 órákor fog megtartatni.

NAPIREND.

1. A közgyűlés szabályszerű összehívásának és határozatképességének megállapítása, jegyzőkönyvvezető kirendelése és a közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére két részvényes kijelölése.

2. Az igazgatóság és felügyelőbizottság jelentésének, valamint az 1920. üzleti évi mérleg és a nyereség és veszteség számlának felolvasása, a mérleg megállapítása és határozathozatal a tisztviselők nyereség hovatfordítása és az igazgatóság és felügyelőbizottság felmentvényének megadása tárgyában.

3. Az alapszabályok módosítása, a jelen tényleges állapottal való összhangba hozatala céljából.

4. Igazgatósági helyek betöltése.

5. A felügyelő bizottság tiszteletdíjának megállapítása.

6. Esetleges indítványok.

MEGJEJYZÉS. Minden részvény egy szavazatra jogosít. A részvényes szavazati jogát vagy személyesen, vagy egy másik szavazatképes részvényes mint meghatalmazottja által gyakorolhatja. Egy részvényes azonban egy lly meghatalmazásnál többet el nem vállalhat. A meghatalmazás alakjára nézve szükséges, hogy a meghatalmazó aláírása vagy hitelesítve legyen, vagy hogy a meghatalmazási okmány két tanu által is aláírva legyen. A részvények le nem járt szelvényekkel együtt 14 nappal a közgyűlés előtt Aradon: a társaság főpénztárnánál és az Arad-Csanádi Gazdasági Takarékpénztárnál. Budapesten: a Magyar Agrár és Jaradekbanknál. Bécsben: Schoeller et Comp uraknál. Berlinben: a Nationalbank für Deutschland, a Bank für Handel und Industrie és a Berliner Bankinstitut Joseph Goldschmidt et Comp. M/m Frankfurtban: a Drezdner Bank in Frankfurt am Main-nál letendő, hol azokról megfelelő elismervények adatkak.

Arad, 1921. július hóban.

AZ IGAZGATÓSÁG.

KÖNIG MIKSA

nemzetközi szállítási iroda

ARAD.

10901

Pénzügyminiszterileg engedélyezett vámügynökség Aradon és

Curticin. — Gyűjtőkocsikat feldolgoz és vámol 48 óra alatt.

— Darabárukat szállít biztosítva teljes szavatossággal a

Frankfurti Általános Biztosító R.-T. vezérképviselte által.